

DEPREM HUKUKU REHBERİ (1)

*4539 Sayılı Kanun

*Yetki Belgesi Örneği

*Ölüm ve Yaralanma Olan Binalar İçin Suç Duyurusu Örneği

*Ölüm ve Yaralanma Olmayan Binalar İçin Suç Duyurusu Örneği

*Delil Tespit Tutanağı Örneği

*Bilgi Notu

*İstanbul Barosu Suç Duyurusu Dilekçesi

İSTANBUL BAROSU
Deprem Koordinasyon Merkezi
Hukuk Masası

14 Şubat 2023

Geçmiş Olsun Türkiye

Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde meydana gelen ve birçok ili etkileyen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine, yakınlarına ve milletimize başsağlığı ve sabır, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

**İSTANBUL
BAROSU**

MEVZUAT

**DOĞAL AFET BÖLGELERİNDE AFETTEN KAYNAKLANAN
HUKUKİ UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜNE VE BAZI
İŞLEMLERİN KOLAYLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN
KABULÜ HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 4539
Kabul Tarihi : 29/02/2000
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 3/3/2000 Say : 23982
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 39

Madde 1 – Doğal afet bölgelerinde afete maruz kalanların, afetten kaynaklanan hukuki uyuşmazlıkların çözümü amacıyla delillerin tespitine ilişkin istemleri, ispat olunacak olay ile tanıklar ve bilirkişiye sorulacak sorulara ilişkin konuları belirten ve üç nüshadan oluşan bir dilekçenin verilmesi veya mahkeme kalemine yapılacak sözlü başvurunun tutanağa geçirilmesi suretiyle yapılır.

Ölüm, gaiplik veya yaralanma gibi nedenlerle delil tespiti yaptıramayacak durumda olanların eşleri ile üçüncü dereceye kadar kan veya sıhrî hısımları da delil tespiti isteminde bulunabilirler.

Delil tespitine ilişkin başvurular, mahkemece öncelikle incelenir ve karara bağlanır.

Madde 2 – Doğal afet bölgelerinde avukatlar, vekaletname verme şartı aranmaksızın, istem sahiplerince verilen yetki belgesi ile kayıtlı buldukları baro tarafından düzenlenen kimlik belgesini ibraz etmek suretiyle bu Kanunun 1 ve 4 üncü maddelerinde öngörülen işlemleri yapabilirler.

Madde 3 – Doğal afete maruz kalanların istemleri halinde, afetten kaynaklanan hukuki uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin her türlü dava ve işlemlerde adli müzaheret hükümleri uygulanır.

Ancak, doğal afete maruz kaldığını beyan edenler bakımından 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 465 ve 468 inci maddelerindeki delil gösterme ve şahadetname verme şartları aranmaz.

Doğal afete maruz kalanlardan, afet tarihinden itibaren altı ay müddetle 3454 sayılı Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonu Kurulmasına Dair Kanunun 3 üncü maddesinin (e) bendinde belirtilen ücretler alınmaz.

Madde 4 – Doğal afete maruz kalanları ilgilendiren veraset belgelerinin alınmasında öncelikle resmi kayıtlar esas alınır. Resmi kayıt bulunmaması halinde diğer muteber deliller ikame edilir.

Madde 5 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

YETKİ BELGESİ ÖRNEĞİ

YETKİ BELGESİ

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremle ilgili olarak 4539 Numaralı Doğal Afet Bölgelerinde Afetten Kaynaklanan Hukuki Uyuşmazlıkların Çözümüne ve Bazı İşlemlerin Kolaylaştırılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanunda yer alan işlemleri adıma yürütmek üzere Barosuna sicil numarası ile kayıtlı TC kimlik numaralı Avukat tarafımdan 4539 sayılı Kanunun 2. Maddesi uyarınca yetkilendirilmiştir.

Tarih:/...../ 2023

Yetki Veren

Adı Soyadı:

TC Kimlik No:

İmzası:

**ÖLÜM VE YARALANMA OLAN BİNALAR İÇİN
SUÇ DUYURUSU ÖRNEĞİ**

..... (*) CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNAN:

AD SOYAD:.....

TC NO:

TEL:

ADRES:

SÜPHELİLER : Ayrıntısı aşağıda bildirilen yıkılan binanın müteahhitleri, yapı ruhsatı veren, iskan ruhsatı veren ve denetim görevini yerine getiren kişiler, gözetim ve denetimiyle görevli kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlileri

SUC : (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2), ihmali davranışla olası kastla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2), ihmali davranışla olası kastla yaralama (TCK m. 88, 86, 87), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2)

SUC TARİHİ VE YERİ: 6 Şubat 2023 /.....ilçesi,ili

KONU : 06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremde yıkılan/hasar gören binanın müteahhitleri, yapı ruhsatı veren, iskan ruhsatı veren ve denetim görevini yerine getiren kişiler, gözetim ve denetimiyle görevli kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlileri hakkında soruşturma başlatılması, delillerin toplanması, elde edilecek sonuçlara göre eylemleriyle ilgili iddianame düzenlenerek haklarında kamu davası açılması ve yargılamalarının yapılarak cezalandırılmaları talebimize ilişkindir.

ACIKLAMALAR : 06/02/2023 tarihinde meydana gelen deprem sonucunda ili,ilçesi,ada.....parsel, mah. sokak, sitesi, numaralı adreste yer alan bina saatinde meydana gelen deprem sonucunda yıkılmıştır. Bu yıkım neticesinde: vefat etmiş/ yaralanmıştır.

Binanın yapımı, plan ve projenin hazırlanması, statik hesaplarının doğru yapılması, kalite ve miktar bakımından uygun malzeme kullanılarak inşa edilmesi ve bu sürecin mevzuat kurallarına uygun biçimde ilerlediğinin denetlenmesi gerekir. Deprem nedeniyle yıkılan hasar gören çöken binada ölüm /yaralanmanın meydana gelmesi sürecin hukuka uygun biçimde gerçekleştirilmediği ve inşa edilen binanın yıkılan /hasar gören binada ölüm /yaralanmanın meydana gelmesi nedeniyle açıktır.

(*) Depremden etkilenen ilin adı yazılacaktır.

İstanbul Barosu Yayınları

SONUC VE İSTEM : Yukarıda ayrıntılı olarak açıkladığımız ve Sayın Makamınızca re'sen dikkate alınacak diğer nedenlerle;

1. Delillerin derhal tespit edilerek toplanması bu kapsamda; teknik bilirkişi vasıtasıyla beton ve demir numunelerinin karot/basınç/dayanıklılık vb testlerine esas olmak üzere doğru yerlerden yeterli büyüklükte çok sayıda alınarak muhafazası ve fotoğraflanarak tespitinin sağlanmasını,

Binalara ilişkin yapı ruhsatı ve yapı kullanım belgelerinin, mimari ve betonarme statik projelerinin ilgili belediyeden, ilgili yapı sahiplerinden, ilgili yapı denetim firmasından getirilmesi, zemin sondaj etüd raporunun hazırlanmasını,

2. Tüm şüpheliler yönünden yapılacak soruşturma neticesinde olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2), ihmali davranışla olası kastla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2), ihmali davranışla olası kastla yaralama (TCK m. 88, 86, 87), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2) suçları açısından iddianame düzenlenerek kamu davası açılmasını, cezalandırılmalarını,

3.Şüphelilerin alabileceği ceza miktarı düşünüldüğünde kaçma şüphesi oluşabileceğinden haklarında CMK gereğince tutuklama / adli kontrol tedbirinin uygulanmasına karar verilmesini talep ederim.

Saygılarımla,

Tarih:/...../ 2023

Adı Soyadı:

İmzası:

Ekler: Binanın her cepheden çekilmiş fotoğrafı

Video görüntüleri

**ÖLÜM VE YARALANMA OLMAYAN BİNALAR İÇİN
SUÇ DUYURUSU ÖRNEĞİ**

.....(*) CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNAN:

AD SOYAD:.....

TC NO:

TEL:

ADRES:

ŞÜPHELİLER : 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremde çökerek /yıkılarak hasar gören bina ve yapının müteahhitleri, yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve/veya iskân ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle yükümlü kamu görevlileri ile bölge deprem riski taşımaya rağmen riskli binaların tespitinde ve önlemlerin alınmasında ihmal gösteren kamu görevlileri.

SUC : Genel güvenliğin kasten (TCK m. 170) veya taksirle (TCK m.171) tehlikeye sokulması

SUC TARİHİ VE YERİ: 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde çökerek hasar gören binaların bulunduğu Kahramanmaraş ili, ilçesi ve köyleri

KONU :

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremde hasar gören/yıkılan..... binaların müteahhitleri....., yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunlara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle görevli kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlileri hakkında soruşturma başlatılması, delillerin toplanması, elde edilecek sonuçlara göre eylemleriyle ilgili iddianame düzenlenerek haklarında kamu davası açılması ve yargılamalarının yapılarak cezalandırılmaları talebimize ilişkindir.

AÇIKLAMALAR :

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremde Adıyaman ili ilçesi köyünde meydana gelen depremde oturduğum bina yıkılmış /hasar görmüştür. Binanın yapımı plan ve projenin hazırlanması, statik hesaplarının doğru yapılması, kalite ve miktar bakımından uygun malzeme kullanılarak inşa edilmesi ve bu sürecin mevzuat kurallarına uygun biçimde ilerlediğinin denetlenmesi gerekir. Deprem nedeniyle hasar gören/çöken oturduğum binada bu sürecin hukuka uygun biçimde gerçekleştirilmediği ve inşa edilen binanın yıkılması /hasar görmesi nedeniyle açıktır.

(*) Depremden etkilenen ilin adı yazılacaktır.

İstanbul Barosu Yayınları

SONUC VE İSTEM : Sunulan nedenlerle

Delillerin derhal tespit edilerek toplanması bu kapsamda;

Binanın yıkılma nedeninin anlaşılması ve sorumluların tespiti için bina kaldırmada teknik bilirkişi vasıtasıyla beton ve demir numunelerinin karot/basınç/dayanıklılık vb testlerine esas olmak üzere doğru yerlerden yeterli büyüklükte çok sayıda alınarak muhafazası ve fotoğraflanarak tespitinin sağlanmasını,

Binalara ilişkin yapı ruhsatı ve yapı kullanım belgelerinin, mimari ve betonarme statik projelerinin ilgili belediyeden, ilgili yapı sahiplerinden, ilgili yapı denetim firmasından getirilmesi, zemin sondaj raporunun hazırlanmasını,

Yapılacak soruşturma neticesinde TCK m. 22/3 atfıyla TCK m. 171 uyarınca iddianame düzenlenerek kamu davası açılmasını, şüphelilerin TCK m. 22/3 atfıyla TCK m. 171 uyarınca cezalandırılmalarını talep ederim.

Saygılarımla,

Tarih:/...../ 2023

Adı Soyadı:

İmzası:

Ekler: Binaya ilişkin video çekimi: Genel enkaz görüntüsü

Mümkünse detaylar kolon, kiriş döşeme ve temel

Fotoğraf: Genel enkazın görüntüleri (her cepheden)

Detaylar kolon, kiriş, döşeme, temel

DELİL TESPİT TUTANAĞI ÖRNEĞİ

DELİL TESPİT TUTANAĞI

06.02.2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremle ilgili olarak ilinde ilçesinde mahallesine / köyüne gelindi. Deprem meydana geldiği yerdeki aşağıda bilgileri yer alan binada gerekli araştırmanın yapılmadığı / yapıldığı, ilgililere ulaşılmadığı / ulaşıldığı, Adliye'ye gidilemediği / gidildiği tespit edilmiş adliye yetkililerine ulaşılamamıştır / ulaşılmıştır. Geçen zaman zarfında enkaz kaldırma çalışmalarının başlatılacağı ve delillerin kaybolma ve sonradan elde edilememe ihtimali gözetilerek maddi gerçeğe ulaşılmamasının sağlanması yönünde belirtilen bilgilerden tespiti yapılanlar aşağıda yazılmıştır. İş bu tutanak ve eki mahiyetindeki video ve fotoğraf resmi makamlara ibraz edilmek üzere birlikte imza altına alınmıştır.

Tutanak Tarihi:/...../2023 Saati:

Tespiti Yapılan Hasarlı Binanın

Koordinatları:

Açık Adresi:

Yapım Yılı:

İmar Durumu:

Yapı Ruhsatı:

Elektrik, Su ve Doğalgaz vb Abonelik No:

Proje Bilgileri:

Tapu Kayıt Bilgisi:

Kat Sayısı:

Taşıyıcı Sistem:

Kullanım Amacı (Konut/ İşyeri, Depo vs):

Hasarın Derecesi:

Kolon Sayısı:

Kolon Kalınlık Ölçüleri:

Karot Numuneleri:

Demir Numuneleri:

Demir Çap Ölçüleri:

Zemin Sondaj Etüdü:

Yukarıdan Fotosu:

Ön Cephe Fotosu:

Sağ Yan Cephe Fotosu:

Sol Yan Cephe Fotosu:

Arka Cephe Fotosu:

Temel Fotosu:

Binanın Videosu:

Bina Hakkında Bilgisi Olanların Videosu:

AÇIKLAMALAR / DİĞER BİLGİLER

Avukat

Adı Soyadı:

Baro ve Sicil No:

İmzası:

Hazirun

Adı Soyadı:

TC No:

İmzası:

Mühendis

Adı Soyadı:

Baro ve Sicil No:

İmzası:

BİLGİ NOTU

Yapılması Gerekenler

A1. Olay yeri video ve fotolar:

- Hasar çok görmüş binalarda: tüm cephelerden
- İçine girilebilecek olanlar (savcılıktan izinle): Bodrum dahil her katta kolon ve kiriş bileşimler net şekilde çekilecek.
- Hasar görmüş ve yıkılmışlardan: tüm cephelerden

A2. Beton kalitesi için karot numune alımı:

Demir boşluklar arasından karot alınacak. **Karot içerisinde demir olmayacak.** Karot numunesi alınacak yerler demir donatıya zarar vermeyecek şekilde demir okuma cihazıyla işaretlenecek ve uygun çaplı elmas uçlu karot makinesi kullanılarak sertleşmiş betondan karot numunesi alınacaktır.

- Yıkılmış olan bina: rastgele (random) kiriş ve kolonlardan neresi müsaitse. Üstü, altı, ortası ... kolonlara ulaşılabilir en azından dışarda açıkta olan kirişlerden her kat için 3 adet.
- Yıkılmamış ve içerisine girilebilir bina: kolon ve kirişlerden (özellikle birleşim yerine yakın) 1 er adet her kattan en az 3 adet. Bodrumdaki temelden 3 adet (yukarıdan aşağıya doğru).
- Karot değerleri, her katta en az üç kolon veya perdede yapılacak darbeli çekiç deneyleri ve ses hızı ölçümü deneyleri ile karşılıklı korelasyon kurularak yaygınlaştırılır. Ultrasonik cihazla mukavemet ölçümlerin hata payları vardır. En doğrusu karot numune almaktır.

A3. Demirler:

Nervürlü veya düz demirlerden 30 cm ve daha uzun demirlerden (ne kadar uzun o kadar iyi) örnek alımı. Her bir kattan en az 6 adet.

Demir tarayıcı cihaz ile betonarme kolon ve perde elemanlar içerisindeki donatının aşağıdaki özellikleri tespit edilecektir:

- Düz donatının yeri ve sayısı
- Yatay donatının (etriye) yeri ve sayısı
- Yatay donatının (etriye) aralığı
- Sonuçlar şematik olarak raporlanacaktır.

B. Saha temizliği sonrası yapılması gerekenler

Zemin etüd: Mümkünse olay yeri temizlendikten sonra bina çevresinde 3 adet sondaj etüt raporu.

C. Yapının inşaatı ve projesinde olmuş olması gereken evraklar

1. Zemin etüd raporları: özellikle zemin sınıfı ve yeraltı su seviyesi (zemin sınırlanması için).

2. Kullanılan malzemelerin test sonuçları (slump, eğilmede çekme, tek eksenli kırma, gradasyon eğrileri..., demir çekme test sonuçları.).

3. Nihai raporlar (risk analizleri varsa daha iyi olur, çok kere yoktur). İmar affından yararlanmış ise kaç kat atmışlar, plan ve statik projeler).

İSTANBUL BAROSU SUÇ DUYURUSU

Depremde Sorumlular Hakkında Suç Duyurusunda Bulunduk

Deprem nedeniyle yıkılan her türlü binanın yapımında ve denetiminde sorumluluğu bulunanlara suç duyurusu

İstanbul Barosu Başkanlığı tarafından, Kahramanmaraş merkezli 10 ilde meydana gelen iki ayrı depremde yıkılan her türlü bina ve yapının müteahhitleri, yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı veya iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle yükümlü kamu görevlileri; bölgenin deprem riski taşımasına rağmen riskli binaların tespitinde ve önlemlerin alınmasında ihmal gösteren kamu görevlilerinin tespiti ve haklarında kamu davası açılması için suç duyurusunda bulunuldu.

10 AYRI SUÇ DUYURUSU YAPILDI

Depremi merkezi Kahramanmaraş ile Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Kilis, Adana, Osmaniye, Şanlıurfa ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılıklarına ayrı ayrı İstanbul Barosu Başkanı Av. Filiz Saraç imzalı suç duyurusu dilekçeleri verildi.

Suç duyurusu dilekçesinde, deprem sonucunda yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binaları yapı ve iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetiminde görev alan kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlilerinin eylemleri genel götürü bir değerlendirmeye ve Yargıtay'ın geçmişte yıkılan binalara ilişkin verdiği olaya özel kararlardan hareketle sadece bilinçli taksirle ölüme sebebiyet verme suçu kapsamında ele alınmasıyla yetinilmesinin hatalı olup, yıkılan her bir bina açısından, sorumluların eylemlerinin özelliklerine göre 'olası kastla öldürme', 'olası kastla yaralama', 'ihmali davranışla olası kastla öldürme', 'ihmali davranışla olası kastla yaralama', 'nitelikli dolandırıcılık', 'görevi kötüye kullanma' suçları açısından soruşturma yürütülerek iddianame düzenlenmesi ve yargılama yapılması gerektiği belirtildi.

ÇOCUK ÖLÜMLERİNE KASTEN ADAM ÖLDÜRMEK SUÇUNDAN CEZA VERİLSİN

Suç duyurusu dilekçesinde, yıkılan binaların müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla öldürme" suçu kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesi, yapılacak yargılama sonunda; hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin, yaralanan kişilere yönelik davranışların "olası kastla yaralama" suçu kapsamında değerlendirilerek ağırlaştırılmış halinin uygulanmasını, her bir ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza verilmesi talep edildi.

DENETİM GÖREVİ OLAN KAMU GÖREVLİLERİ İHMALİ DAVRANIŞLA OLASI KASTLA ÖLDÜRMEK SUÇUNDAN CEZALANDIRILSIN

Deprem sırasında yıkılan binalara yapı veya iskan ruhsatı veren, denetiminde görev alan kamu görevlilerinin meydana gelebilecek sonucu öngördükleri halde bu yükümlülüklerine aykırı davranışmış olmalarına rağmen bu sonucu kabullenerek hareket etmiş olmaları sebebiyle davranışlarını 'olası kastla' gerçekleştirdiklerinin kabulüyle; söz konusu kamu görevlilerinin

İstanbul Barosu Yayınları

hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının “ihmali davranışla olası kastla öldürme” suçu kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlemesini; yapılacak yargılama sonunda, hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde ‘kasten öldürme suçunun nitelikli halinin uygulanmasını, yaralanan kişilere yönelik “olası kastla yaralama” suçundan; her bir ölüm ve yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza verilmesi edilmesi talep edildi.

NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK SUÇU

Dilekçede, deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı halde ve depreme karşı dayanıklı olmadığı halde, yaptıkları binaları ve daireleri deprem yönetmeliğine uygun ve depreme karşı dayanıklı olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin, nitelikli dolandırıcılık suçundan cezalandırılması gerektiği belirtildi.

Suç duyurusuna konu olan deprem sonucunda yıkılan, ancak ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olan binalara iskan veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında da ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçundan iddianame düzenlenmesi ve yargılama sonucunda da bu suçtan cezalandırılması istendi.

ÇEVRE İLLERDEN DE BİLİRKİŞİLER GÖREVLENDİRİLMELİ

Dilekçenin sonuç bölümünde, yıkıntıların kaldırılması sebebiyle delillerin kaybolması riski mevcut olduğundan sadece depremin etkilediği şehirlerin bilirkişi listelerine kayıtlı bilirkişilerle yetinilmeyerek diğer şehirlerin listelerinde yer alan bilirkişilerin de görevlendirilmesi suretiyle delillerin kaybolması ve karartılmasının önüne geçilerek hızlıca toplanması gerektiği belirtildi.

Dilekçede, düzenlenecek iddianamelerde ve sonrasında yapılacak yargılamalarda, sorumlu tutulma ihtimali olan kişilerin eylemlerinin belirtilen suçlar açısından ele alınıp tartışılabilmesi için delillerin de bu ihtimaller göz önünde tutularak toplanması, yapılacak yargılamalarda “davasız yargılama olmaz” ilkesi açısından da sorun yaşanmaması açısından somut olayın özellikleri dikkate alınarak bütün eylemlerin kapsamlı bir biçimde iddianamelerde yer alması ve doğru nitelendirmelerin yapılması gerektiği vurgulandı.

Medyaya yansıyan haberlerde, yıkılan binaların müteahhitlerinin yurtdışına kaçma çabası içerisinde olduğu anlaşıldığından, sivil veya kamu görevlisi bütün suç şüphelileri hakkında, CMK kapsamındaki tedbirlere yönelik kararların alınması talep edildi.

İstanbul Barosu olarak, depremde zarar gören illerdeki sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunduk.

[İstanbul Barosu Suç Duyurusu PDF hali için tıklayınız.](#)

İSTANBUL BAROSU
Başkanlık Makamı

Sayı : E-92872780-659-5633
Konu : Suç Duyurusu

12/02/2023

ADİYAMAN CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNAN : İstanbul Barosu Başkanlığı, İstiklal Caddesi, Orhan Adli Apaydın Sokak, No:2, 34430, Beyoğlu/İSTANBUL

ŞÜPHELİLER : 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan iki ayrı depremde yıkılan her türlü bina ve yapının müteahhitleri, yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle yükümlü kamu görevlileri ile bölge deprem riski taşımaya rağmen riskli binaların tespitinde ve önlemlerin alınmasında ihmal gösteren kamu görevlileri.

SUÇLAR : Olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 83, 21/2), Olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 88, 21/2), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2).

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde yıkılan yapıların bulunduğu il ve ilçeler

KONU : 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunlara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle görevli kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlileri hakkında soruşturma başlatılması, delillerin toplanması, elde edilecek sonuçlara göre eylemleriyle ilgili iddianame düzenlenerek haklarında kamu davası açılması ve yargılamalarının yapılarak cezalandırılmaları talebimize ilişkindir.

AÇIKLAMALAR :

I.6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen, merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde birden çok il ve ilçemizde pek çok bina yıkılmış veya hasar görmüştür. Yıkılan binaların enkazı altında kalan binlerce kişi hayatını kaybetmiş veya yaralanmış, mallarını kaybetmişlerdir.

II. Deprem sonucunda yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetiminde görev alan kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlilerinin eylemleri genel götürü bir değerlendirmeye ve Yargıtay'ın geçmişte yıkılan binalara ilişkin verdiği olaya özel kararlardan hareketle sadece bilinçli taksirle ölüme sebebiyet verme (TCK m. 85/2) suçu kapsamında ele alınmasıyla yetinilmesihatalı olup yıkılan her bina açısından, sorumluların eylemlerinin özelliklerine göre olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2), ihmali davranışla olası kastla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2), ihmali davranışla olası

kastla yaralama (TCK m. 88, 86, 87), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2) suçları açısından soruşturma yürütülerek iddianame düzenlenmesi ve yargılama yapılması gerekmektedir.

Düzenlenecek iddianamelerde ve sonrasında yapılacak yargılamalarda, sorumlu tutulma ihtimali olan kişilerin eylemlerinin belirtilen suçlar açısından ele alınıp tartışılabilmesi için delillerin de bu ihtimaller göz önünde tutularak toplanması, yapılacak yargılamalarda davasız yargılama olmaz (CMK m. 225) ilkesi açısından da sorun yaşanmaması açısından somut olayın özellikleri dikkate alınarak bütün eylemlerin kapsamlı bir biçimde iddianamelerde yer alması ve doğru nitelendirmelerin yapılması gereklidir.

III. Yıkılan Binaların müteahhitleri ile bunların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin davranışlarının olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2) açısından değerlendirilmesi:

1. Deprem sonucunda yıkılan binaların binlerce kişinin ölümüne, binlercesinin de yaralanmasına sebep olduğu hususunda bir tartışma bulunmamaktadır.

2. Bu binaların yapımını gerçekleştiren müteahhitler ile yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin eylemlerinin, suçun manevi unsuru bakımından, doğrudan kast kapsamında değilse de somut olayın özelliklerine göre olası kast çerçevesinde ele alınıp değerlendirilmesi gereklidir.

3. Bilindiği üzere suçun manevi unsuru da suçun diğer unsurları gibi ispatı gereken bir husus olup ispat dış görünüşe göre gerçekleştirilecektir. Yani suç şüphelisi veya sanığı olan kişilerin beyanlarına veya varsayımlara ve somut olaylardan bağımsız yapılacak değerlendirmelere göre değil somut olayın özelliklerine göre suçun manevi unsurunun belirlenmesi gereklidir.

4. Olası kast, TCK'nın 21/2. maddesinde "*kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi hali*" olarak tanımlanmıştır.

Bilinçli taksir ise TCK'nın 22/3. maddesinde "*kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi*" olarak tanımlanmıştır.

Öğreti ve uygulamadaki kabullere göre olası kastta failin meydana gerçekleşebilecek sonucu öngördüğü halde "kabullenmesi" ve davranışlarını gerçekleştirmekten geri durmaması söz konusu iken bilinçli taksirde sonucu öngörmesine rağmen bu sonucu istememesi, meydana gelmemesi konusunda bir gayret göstermesi ve meydana gelmeyeceğine ilişkin de somut olayın özellikleri çerçevesinde bir ümidinin varlığı gereklidir.

5. Deprem sırasında yıkılan binaların müteahhitleri ile bu binaların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişilerin eylemleri bu çerçevede ele alınacak olursa;

Ülkemizde 1999 meydana gelen Kocaeli ve Düzce depremleri sonrasında hazırlanan deprem yönetmelikleri ve özellikle 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği" ile bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan 06.03.2007 tarih ve 26454 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine aykırı yapılmış binaların müteahhitleri ile bu binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin eylemleri bakımından manevi unsurun "olası kast" olarak kabulünde zorunluluk bulunmaktadır.

Gerçekten de günümüzde ülkemizdeki fay hatları ayrıntılı olarak bilindiği gibi bunların durumları, deprem yaratma riskleri ile meydana gelmesi muhtemel depremlerin olası şiddeti konusunda öngörülen bulunmakta ve bu öngörülen kamuoyuyla da paylaşılmaktadır.

Özellikle 1999 yılında Kocaeli ve Düzce’de yaşanan depremler sonrasında konuya ilişkin farkındalık artmış; hazırlanan yönetmeliklerle yapılacak binaların olası depremlere ve bu depremlerin üreteceği sarsıntı şiddetine karşı dayanıklı olmaları hususunda ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

Yapılan binaların Deprem Yönetmeliklerindeki kurallara aykırı olması halinde bu binaların depremde yıkılacağını bu binaları yapan müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişilerin öngördükleri tartışmasıdır.

Yine bu binaları yapan müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişilerin somut suç duyurusuna konu binalar bakımından meydana gelen sonucu kabullenmedikleri de söylenemeyecektir.

Zira bu kişilerin öngördükleri bu sonucun meydana gelmemesi konusunda hiçbir gayret göstermedikleri herhangi bir önlem almadıkları meydana gelen sonuçlardan açıkça anlaşılmaktadır. Meydana gelen deprem ve bina yıkımları sonrasında bilirkişilerce yapılan ve basına yansıyan ilk inceleme sonuçlarına göre beton içerisinde taş büyüklüklerinin çakıl taşı geçmemesi gerektiği halde yumruk büyüklüğünde taşları bulunduğu, kullanılan beton kalitesinin düşüklüğü sebebiyle çok kolay biçimde dağıldığı, beton ve demirlerin birbirini kavraması gerektiği halde beton kalitesinin düşüklüğü sebebiyle bu kavramanın gerçekleşmediği, bu durumun sonucu olarak da demirlerde korozyon oluşumunun gerçekleştiği, bina kolonlarının köşe bağlantılarının yönetmelik hükümlerine aykırı biçimde doğru gerçekleştirilmediği belirlenmiştir.

Bu çerçevede depremde yıkılan bu binaların müteahhitleri ile yapımında görev alan yetkili ve sorumluların, bu binaların yıkılacağını öngörmemeleri ihtimal dahilinde olmadığı gibi yıkılma sonucunun meydana gelmemesi konusunda hiçbir gayret göstermedikleri hatta yıkılmaya sebebiyet verecek her türlü ihmali gösterdikleri bu şekilde de meydana gelen sonucu kabullendikleri, öngördükleri sonucun meydana gelmemesi hususunda hiçbir önlem almadıkları ya da bu yönde gayret göstermedikleri şüphesidir. Dolayısıyla davranışlarının manevi unsuru bakımından öngördükleri sonucu kabullenerek hareket ettikleri bu sebeple de olası kastlarının varlığının kabulü zorunludur.

Her bina bakımından onlarca toplamda binlerce insanın hayatına malolan bu davranışların baştan ortaya konulacak, “bu tür davranışların bilinçli taksirle gerçekleştirildiği” varsayımıyla veya “öngörmüşse de niye istesin ki?” şeklindeki olaydan bağımsız duygusal değerlendirilmelerle suç duyurusuna konu somut olaylardaki manevi unsurun bilinçli taksir olduğunun kabulü mümkün değildir.

Bu açıklamalar çerçevesinde **suç duyurusuna konu yıkılan binaların müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının “olası kastla öldürme” suçu (TCK m. 81, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini, yapılacak yargılama sonunda bu hüküm kapsamında hüküm kurulmasını, hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını; yaralanan kişilere yönelik davranışlarının “olası kastla yaralama” suçu (TCK m. 86, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini ve yapılacak yargılama sonunda bu hüküm kapsamında hüküm kurulmasını, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını; kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini talep ederiz.**

IV. Deprem sırasında yıkılan binalara yapı ve/veyaiskan ruhsatı veren, denetiminde görev alan kamu görevlilerinin davranışlarının ihmali davranışla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2) ve ihmali davranışla yaralama (TCK m. 88, 86, 87) suçları açısından değerlendirilmesi:

1. TCK'nın 83. maddesinde kasten öldürme suçunun 88. maddesinde kasten yaralama suçunun ihmali davranışla işlenmesi düzenlenmiştir. 88. madde, bu hükmün uygulanmasında kasten öldürme suçunun ihmali davranışla işlenmesine (TCK m. 83) ilişkin koşullara atıf yapmıştır.

2. TCK'nın 83. maddesine göre, yükümlü olduğu belli bir icrai davranışı gerçekleştirmemesi dolayısıyla meydana gelen ölüm sonucundan sorumlu tutulabilmesi için, bu sonucun oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gereklidir. İhmali ve icrai davranışın eş değer kabul edilebilmesi içinse kişinin ya (a) belirli bir icrai davranışta bulunmak hususunda kanuni düzenlemelerden veya sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğünün bulunması ya da önceden gerçekleştirdiği davranışın başkalarının hayatı ile ilgili olarak tehlikeli bir durum oluşturması gereklidir.

3. Suç duyurusuna konu olayda yıkılan binalara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren ve bu binaların yapımı aşamasında denetimle görevli kamu görevlilerinin, bu binaların deprem yönetmeliklerine uygun yapıp yapılmadığını denetlemek hususunda kanuni yükümlülüklerden kaynaklanan yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu sebeple bu kamu görevlilerinin ihmali davranışları icrai davranışlarına eşdeğer niteliktedir.

4. Yukarıdaki olası kastla ilgili açıklamalarımıza atıfla, **söz konusu kamu görevlilerinin ihmali davranışlarındaki manevi unsur da "olası kast" (TCK m. 21/2) niteliğindedir.**

Zira gözetim ve denetimle yükümlü bu kamu görevlilerinin, binaların deprem yönetmeliklerine aykırı yapılması halinde bunların deprem sırasında yıkılacaklarını öngörmemeleri ihtimal dahilinde olmadığı gibi bunların gerekli gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri sebebiyle meydana gelecek yıkılma sonucunu kabul ettikleri de şüphesidir.

Aktif ve her an kırılması beklenen bir fay hattının bulunduğu bölgede görev yapan bu kamu görevlileri, yapılacak binaların deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı takdirde meydana gelecek sonuçları bilecek bilgi düzeyine sahiplerdir. Diğer taraftan bu kamu görevlileri binaların yapı izninin verilmesinden başlayarak iskan izni verilinceye kadar, inşaatın her aşamasını gözetlemek ve denetlemekle yükümlüdürler. Ancak buna rağmen söz konusu binaların yapımı esnasında yükümlü oldukları gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmeyerek deprem yönetmeliğine aykırı yapılan binaların yıkılması ihtimalini kabullenerek hareket etmişlerdir. Yine yukarıda anlatılan basına yansıyan bilirkişi incelemesi sonuçlarına göre, basit denetimlerle belirlenebilecek ve engellenebilecek eksiklik ve yapım hataları gerekli denetimlerin gerçekleştirilmesi sebebiyle ortaya çıkarılmamış ve engellenmemiştir. Dolayısıyla meydana gelen yıkılma sonucu kabullenilerek hareket edilmiştir.

Belirtmek gerekir ki izinleri vermekle yetkili veya gözetim ve denetimle yükümlü kamu görevlilerinin, bu gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları sebebiyle binaların depreme dayanıklılığı hususundaki hata ve eksiklikleri görmemeleri kendilerinin olası kastla hareket etmediklerini göstermeyecektir. Söz konusu kamu görevlileri gerekli gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri sonucunda binaların yapımında bu tür hata ve eksikliklerin olabileceğini öngörebilecek durumdadır. Buna rağmen bu gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri meydana gelebilecek binaların yıkılması sonucunu da kabullendiklerini göstermektedir.

Bu açıklamalar çerçevesinde **suç duyurusuna konu yıkılan binaların yapı ve/veya iskan ruhsatlarını vermekle yükümlü veya binaların yapımı aşamasında gözetim ve denetimle yükümlü kamu görevlilerinin meydana gelebilecek sonucu öngördükleri halde bu yükümlülüklerine aykırı davranmış olmalarına rağmen bu sonucu kabullenerek hareket etmiş olmaları sebebiyle davranışlarının olası kastla gerçekleştirdiklerinin kabulünü; söz konusu kamu görevlilerinin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının "ihmali davranışla olası kastla öldürme" suçu (TCK m. 83, 81, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonunda bu hüküm çerçevesinde hüküm**

kurulmasını; hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını; yaralanan kişilere yönelik davranışlarının “olası kastla yaralama” suçu (TCK m. 88, 86, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonunda bu düzenleme çerçevesinde hüküm kurulmasını; kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, verilerek cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını; kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini talep ederiz.

V. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı ve depreme karşı dayanıklı olmadığı halde, yaptıkları binaları veya daireleri deprem yönetmeliğine uygun ve depreme karşı dayanıklı olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin eylemlerinin dolandırıcılık suçu (TCK m. 157, 158) kapsamında değerlendirilmesi:

1. Dolandırıcılık suçu TCK'nın 157. maddesinde “*hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına yarar sağlamak*” şeklinde tanımlanmıştır. Bu suçun cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli halleri 158. maddede düzenlenmiştir.

Bu tanım çerçevesinde deprem yönetmeliğine uygun olarak yapılmayan, depreme dayanıklı olmadığı halde depreme dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satılan bina veya dairelerin müteahhitlerinin davranışları bu binaların yıkılması sonucunda yaralanma veya ölüm sonuçlarının gerçekleşip gerçekleşmemesinden bağımsız olarak dolandırıcılık suçunu oluşturacak niteliktedir.

Bu suçun oluşabilmesi için bir kimsenin hileli davranışlarla bir başka kimseyi aldatması ve sonucunda kendisine veya başka bir kimseye yarar sağlaması gereklidir.

Suç duyurusuna konu olayda da yıkılan binaların çoğunluğunun basına yansıyan ilk bilirkişi incelemeleri de dikkate alındığında, deprem yönetmeliklerine aykırı yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu binaların müteahhitleri, bu binalar deprem yönetmeliklerine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olmadığı halde deprem yönetmeliklerine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddialarıyla satış işlemlerini gerçekleştirmişlerdir. Bina veya daireleri satın alan kimseleri inandırmak için de binanın yapım yılını, yetkili makamların deprem yönetmeliğine uygun olduğu yönündeki denetim raporlarını kullanmışlardır. Bu raporlarla alıcıların yaptıkları inceleme ve değerlendirme, dolayısıyla hileyi anlayabilme imkanını da ortadan kaldırmışlardır. Bu hileli hareketleriyle kandırdıkları alıcıların zararına kendilerine yarar elde ettikleri de somut durum açısından tartışmasızdır.

Dolandırıcılık suçunun manevi unsuru doğrudan kast olabildiği gibi madde gerekçesinde açıklandığı üzere olası kast da olabilmektedir. Bu sebeple bu binaları yapan ve satışını gerçekleştiren müteahhitlerin, bu binaların deprem yönetmeliğinde öngörülen koşulları sağlamadığı, bu konuda gerekli hassasiyetin gösterilmediği, binaların depreme dayanıklı ve güvenli olmadığını en azından öngördükleri şüphesizdir. Buna rağmen bu bina ve daireleri deprem yönetmeliğine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satmaları, alıcıları buna ikna etmek için yetkili makamların denetim raporlarını kullanmaları en azından olası kastla eylemlerini gerçekleştirdiklerinin kabulünü zorunlu kılmaktadır.

Söz konusu yapıların müteahhitlerinin dolandırıcılık suçunu oluşturacak nitelikteki bu davranışları, suçun kamu kurum veya kuruluşlarının araç olarak kullanılması suretiyle (TCK m. 158/1-d), tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında (TCK m. 158/1-h), serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi (TCK m. 158/1-i) şeklinde, bu suçun cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli hallerinden birden fazlasını oluşturacak niteliktedir.

Bu çerçevede deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı, bu sebeple depreme karşı dayanıklı

ve güvenli olmayan bina ve daireleri, deprem yönetmeliğine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin bu davranışları sebebiyle dolandırıcılık suçunun nitelikli hali kapsamında (TCK m. 158) değerlendirilmesini talep ederiz.

VI. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmamış olması sebebiyle, yaşanan depremde yıkılmış veya hasar görmüş olmakla birlikte, herhangi bir ölüm veya yaralanmanın gerçekleşmediği binaların yapı ve/veya iskan ruhsatlarını veren, bu binaların yapımı sürecinde gözetimi ve denetimiyle yükümlü olduğu halde bu gözetim ve denetim yükümlülüklerini ihmal eden, binaların yapımı sırasında gözetim ve denetimiyle görevli olmasa bile, bölgenin deprem riski altında olması sebebiyle binalarda deprem riskine ilişkin gerekli araştırma ve denetimi yaparak gerekli önlemleri almakla yükümlü kamu görevlilerinin bu yükümlülüklerini ihmal ederek kişilerin mağduriyetine sebep olmaları şeklindeki davranışlarının TCK'nın 257/2. maddesi anlamında görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilmesi:

İhmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu TCK'nın 257/2. maddesinde “*Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmaktan ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olmak*” şeklinde tanımlanmıştır.

Tanımdan da anlaşıldığı üzere bu suç genel torba norm olarak adlandırılan suçlardan olup herhangi bir davranışının başka bir suçu oluşturmaması halinde uygulanabilecektir.

Suç duyurusuna konu olayda da deprem sonucunda yıkılan binalardan bir kısmında ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olabilecektir. Böyle bir durumda bu binalara iskan ve/veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlilerinin bu ihmali davranışları da görevi kötüye kullanma suçunu (TCK m. 257/2) oluşturacak niteliktedir.

İhmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunun da manevi unsuru doğrudan veya olası kast olabilecektir. Suç duyurusuna konu olayda da sahip oldukları yükümlülükleri bilen kamu görevlilerinin bu yükümlülüklerinin ihmalinin sonucunu öngörmüş olmaları da şüphesizdir. Buna rağmen sahip oldukları bu gözetim, denetim, önlem alma yükümlülüklerini ihmal etmiş olmaları halinde davranışlarının en azından olası kastla gerçekleştirildiği kabul edilebilecektir.

Depremi yarattığı yıkımın yaygın bir alanı kapsamaması, can kayıplarının ve yaralanmaların on binleri bulması sebebiyle bunlara odaklanılıp, gerekli gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmeyerek veya bu anlamda görevi olmasa bile deprem bölgesinde olan riskli yapıları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmalarına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyerek meydana gelen can kayıplarının ve yaralanmaların asıl müsebbibi olan kamu görevlilerinin soruşturma ve kovuşturma makamları tarafından göz ardı edilmemesi, cezasız kalmalarına sebep olunmaması gereklidir.

Meydana gelen yıkılmalar sebebiyle can kaybı veya bedensel yaralanma gerçekleşmeyen binalardaki daire sahiplerinin mallarının zarara uğramış olmaları sebebiyle suçun cezalandırılabilmesi için aranan “kişilerin mağduriyetine sebep olunması” şeklindeki objektif cezalandırılabilme koşulu da meydana gelmiştir.

Açıklanan sebeplerle, **suç duyurusuna konu olan ve deprem sonucunda yıkılan, ancak ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olan binalara iskan ve/veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında da ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu (TCK m. 257/2) çerçevesinde soruşturma başlatılarak**

iddianame düzenlenmesini, yapılacak yargılama sonunda da bu suçtan dolayı cezalandırılmalarını talep ederiz.

SONUÇ VE İSTEM :

Açıklanan sebep ve gerekçelerle,

1. Deprem sonucunda yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetiminde görev alan kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlilerinin eylemleri genel götürü bir değerlendirmeye ve Yargıtay'ın geçmişte yıkılan binalara ilişkin verdiği olaya özel kararlardan hareketle sadece bilinçli taksirle ölüme sebebiyet verme (TCK m. 85/2) suçu kapsamında ele alınmasıyla yetinilmesihatalı olup yıkılan her bina açısından, sorumluların eylemlerinin özelliklerine göre olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2), ihmali davranışla olası kastla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2), ihmali davranışla olası kastla yaralama (TCK m. 88, 86, 87), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2) suçları açısından soruşturma yürütülerek iddianame düzenlenmesi ve yargılama yapılması gerektiği;

2.

A) Suç duyurusuna konu yıkılan binaların müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının “olası kastla öldürme” suçu (TCK m. 81, 21/2) kapsamında ele alınarak iddianame düzenlenmesini ve yapılacak yargılama sonunda bu hüküm çerçevesinde hüküm kurulmasını, hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını;

B) Bu kişilerin yaralanan kişilere yönelik davranışlarının “olası kastla yaralama” suçu (TCK m. 86, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini, yapılacak yargılama sonunda da bu yönde hüküm kurulmasını, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını;

C) Kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini;

3.

A) Suç duyurusuna konu yıkılan binalara yapı ve/veya iskan ruhsatlarını vermekle örevli veya binaların yapımı aşamasında gözetim ve denetimle yükümlü kamu görevlilerinin meydana gelebilecek sonucu öngördükleri halde bu yükümlülüklerine aykırı davranmış olmaları sebebiyle bu sonucu kabullenerek hareket etmiş olmaları sebebiyle davranışlarını olası kastla gerçekleştirmiş olmaları dolayısıyla söz konusu kamu görevlilerinin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının “ihmali davranışla olası kastla öldürme” suçu (TCK m. 83, 81, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonunda da haklarında bu hüküm kapsamında hüküm kurulmasını; hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını;

B) Yaralanan kişilere yönelik davranışlarının “olası kastla yaralama” suçu (TCK m. 88, 86, 21/2) kapsamında değerlendirilmesini, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını;

C) Kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini;

4. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı, bu sebeple depreme karşı dayanıklı ve güvenli olmayan bina ve daireleri, deprem yönetmeliğine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin davranışlarının, deprem sonucunda yıkılan binalarda ölüm veya yaralanma gerçekleşip gerçekleşmemesinden bağımsız olarak dolandırıcılık suçu çerçevesinde ele alınarak iddianame düzenlenmesini; şüphelilerin bu davranışları dolandırıcılık suçunun cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli hallerinden birden fazlasını oluşturduğundan yapılacak yargılama sonunda oluşturulacak hükümde haklarında TCK'nın 158/1-d, h, i düzenlemesinin uygulanmasını;

5. Deprem sonucunda yıkılan, ancak ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olan binalara iskan ve/veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlilerinin davranışlarının ihmalî davranışla görevi kötüye kullanma suçu (TCK m. 257/2) çerçevesinde değerlendirilecek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonucunda da bu suçtan suç çerçevesinde hüküm kurulmasını;

6. Yıkıntıların kaldırılması sebebiyle delillerin kaybolması riski mevcut olduğundan sadece depremin etkilediği şehirlerin bilirkişi listelerine kayıtlı bilirkişilerle yetinilmeyerek diğer şehirlerin bilirkişi listelerinde yer alan bilirkişilerin de görevlendirilmesi suretiyle delillerin kaybolması ve karartılmasının önüne geçilerek hızlıca toplanmasını;

7. Basına yansıyan haberler ve sahadan alınan bilgilere göre yıkılan binaların müteahhitlerinin yurt dışına çıkış yaparak kaçma çabası içerisinde oldukları anlaşıldığından, gerek sivil gerekse kamu görevlisi bütün suç şüphelileri hakkında CMK kapsamındaki tedbirlere yönelik kararların alınmasının değerlendirilmesini talep ederiz.

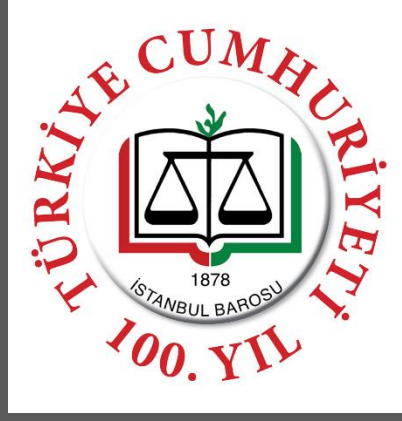
Av. Filiz SARAÇ
İstanbul Barosu Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak doğrulama <http://belgedogrulama.istanbulbarosu.org.tr/> adresinden ad9855cd kodu ile yapılabilir.

İstanbul Barosu Yayınları

İSTANBUL BAROSU

İstiklal Caddesi, Orhan Adli Apaydın Sokak, No:2,
34430, Beyoğlu/İSTANBUL

Tel: 0212 393 07 00 - 444 18 78

Faks: 0212 293 89 60

E-Posta: baro@istanbulbarosu.org.tr

KEP Adresi: istanbulbarosu@hs01.kep.tr